

e-Bubbels uit Filosofenfontein

Aad de Haas - Verrijzenis

7 april 2023

Voorwoord

Beste lezers,

Daar is de lente! Daar is Pasen! Het kunstwerk 'Verrijzenis van Jezus uit de dood' maakt deel uit van de kruisweg geschilderd door Aad de Haas (1920-1972) voor de Sint Cunibertuskerk te Wahlwiller (Zuid-Limburg - Nederland). Dankzij de stralende kleuren symboliseert dit werk gelijktijdig de heropleving van de natuur als de wederopstanding van Christus.

Aan allen een '**Zalig Pasen**' toegewenst en veel mooie lentedagen.

Graag jouw bijdragen voor het volgende nummer insturen voor 4 juni 2023 naar info@filosofenfontein.be.

Veel leesplezier,
Marie-Josée en Jacqueline

Inhoudstafel met links

Voorwoord	2
Inhoudstafel met links	2
Info van de FF-gemeenschap	3
Avondprogramma 2023 - Lezing Luk Van Landuyt op 31 januari 2023 - verslag	3
Avondprogramma 2023 - Boekvoorstelling op dinsdag 18 april om 20 uur	7
Stand van zaken werkgroep 'Toekomst van Filosofenfontein'	8
Space for Grace-project.....	11
Space for Grace-project - Stand van zaken	11
Huiskerkviëring rond 'Breken en delen' - verslag	12
Uitnodiging en zoekertje voor actualiteitscafé op 22 mei: 'Hoe geurt je geld?'	13
Mijmeringen van kapelgangers	14
Ook onze (over)grootouders gingen op de vlucht voor de oorlog	14
Paasboodschap 2023.....	16
e-Kaarsje.....	17
Op e-Pero bij	18
Gods volk onderweg: Vlaanderens mooiste	19
Informatie en interessante weetjes.....	20
Amnesty International - Bescherm de rechten van ouderen	20
Beziel Verband Vlaanderen gaat voor een open spiritualiteit: een oproep!.....	20
Over Galileeërs en Samaritanen en de Joden van Judea	22
Bijbeldag.....	24
Nieuwsbrief van Sant'Egidio.....	24
En tot slot	25

Info van de FF-gemeenschap

Avondprogramma 2023 - Lezing Luk Van Landuyt op 31 januari 2023 - verslag door Johan Fevery

‘Levensbeschouwelijke profielen bij jongvolwassenen’

De voordracht was gebaseerd op het onderzoek dat o.l.v. prof. Didier Pollefeyt in Vlaanderen liep omtrent jongvolwassenen en hun levensbeschouwing. Tussen 2020 en 2022 werden **1109 respondenten** ondervraagd: 18-25 jarigen uit zowel middelbaar, hoger als universitair onderwijs, verdeeld zoals het opleidingsniveau in de brede bevolking. Het is de eerste keer dat die groep uitgebreid bevestigd werd. Het onderzoek is typisch voor Vlaanderen (weinig protestantse kerken enz.). **De bevolkingsgroep (6,8%) van de jongeren die nooit een diploma secundair onderwijs halen in Vlaanderen** werd niet bevestigd.

Deel I - Onderzoeksresultaten

De eerste benadering was een **zelfidentificatie**. Als aan de jongeren wordt gevraagd bij welke levensbeschouwelijke groep (katholiek, protestant, ietsist) zij zich plaatsen, dan plaatst zich

25,8% als katholiek/moslim
11,7% als gewoon christelijk of religieus
10,9% als ietsist

Grosso modo plaatst 47% zich dus in een eerder religieuze context.

10,5% als vrijzinnig
6,6% als humanist
5,8% als atheïst
8% als spiritueel maar niet religieus
8% als onverschillig
3,4% als agnost of scepticus.

In een tweede benadering kwamen de onderzoekers via een finale vragenlijst van 143 vragen tot herkenning van volgende **levensbeschouwelijke profielen**.

1. Geworteld in een religieuze traditie: **de groep ‘katholiek’ en ‘moslim’**

Hier identificeert men zichzelf niet alleen als katholiek of moslim, maar geeft men aan dat de *levensbeschouwing effectief een rol speelt* bijvoorbeeld op ethisch vlak, hoe men de wereld bekijkt of deelneemt aan rituelen enz. Verder: “Ik ga graag hierover in gesprek, en ben niet verlegen voor sociaal engagement”. De band met de levensbeschouwing is bij moslims iets sterker.

2. In de rand van een religieuze traditie: **de nominaal christenen**

Deze groep noemt zich doorgaans christelijk of katholiek maar heeft een zwakkere band met de levensbeschouwing. Ik ben gedoopt, en opgevoed in een bepaalde traditie, maar dat is nauwelijks zichtbaar, *die band staat niet centraal in mijn leven*. Het lijkt zelfs of er nauwelijks impact is bij ethische keuzes of bij de wijze waarop zij naar de wereld kijken. Rituelen en verhalen spelen nauwelijks een rol en lijken enkel een herinnering aan een traditie. Over mijn geloof spreek ik niet zo gemakkelijk maar ik ben er niet tegen. Er is wel een *hoog relativisme*. Zij lijken bijna onverschillig.

3. *De algemeen religieuzen*

Rondtrekkend doorheen het levensbeschouwelijke landschap. *Ik geloof in iets dat mij overstijgt, maar niet in een persoonlijke god.* Ik zie de vele variaties van levensbeschouwingen. Ik bewonder het leven in de diepte en ga waar ik iets zinvols vind. Ik ga daarover wel graag in gesprek. Zij ervaren dat gesprek meer boeiend dan bijvoorbeeld de nominaal christenen. Zij kenmerken zich door een *hoog relativisme, lage externe kritiek en laag letterlijk geloof*. Zij zijn niet tot één levensbeschouwing te recupereren en zijn zeer open.

4. *De pluralistische atheïsten*

Ik geloof zelf niet in iets, maar religie *kan wel eventueel zinvol zijn voor anderen*. Ik sta open om daarover in gesprek te gaan. Ik ben kritisch maar voel mij als een goede buur als iemand mij daarover aanspreekt. Zij zijn echt atheïst: *zij geloven niet in iets 'transcendents'*, niet in God, noch in iets of iemand maar zij hebben *respect* voor wie wel in iets transcendenten gelooft.

5. *De normatieve atheïsten of de anti-theïst*

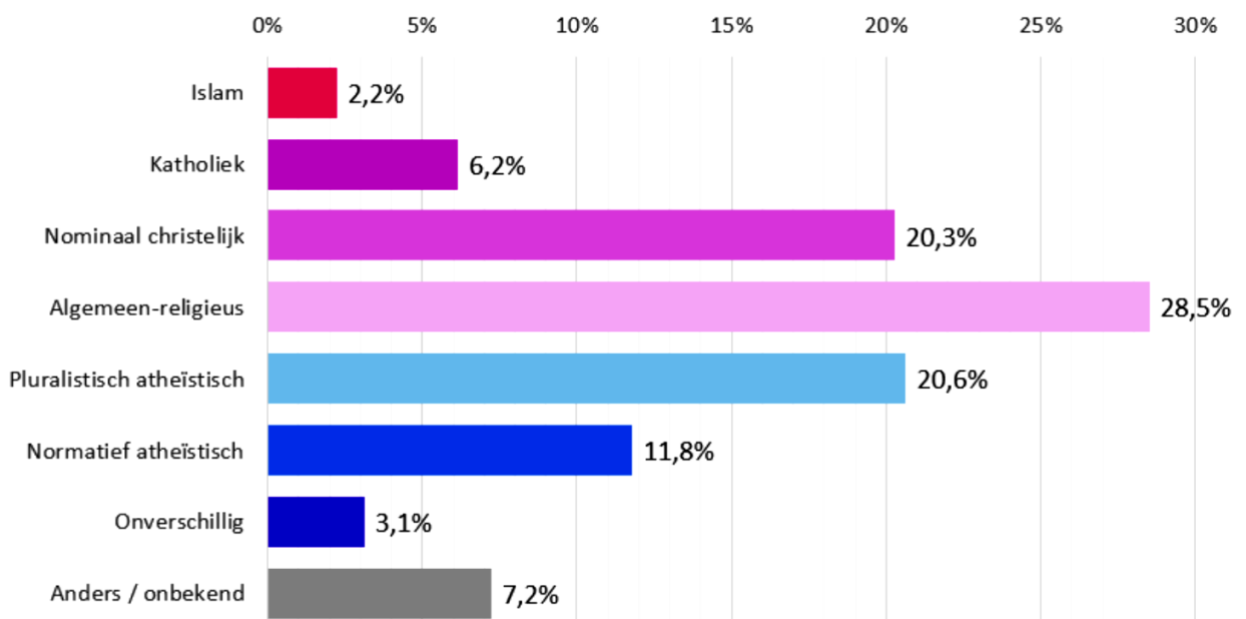
De enige waarheid is dat er geen God is. De overheid moet religies zoveel mogelijk beperken en religieuze symbolen in de publieke functies verbieden. Ik wil daarover wel in gesprek gaan, maar mijn mening staat vast. Deze groep is minder geïnteresseerd in een interlevensbeschouwelijke dialoog en is overtuigd dat 'wie goed doordent' het transcendenten zal afwijzen.

6. *De onverschilligen: levensbeschouwingen interesseren mij niet.*

Ik leef zoals ik leef en ga er het liefst niet over nadenken. Er is geen impact van een levensbeschouwing op het eigen leven, en alle levensbeschouwingen zijn in de kern gelijk (hoog relativisme). Zij hebben *geen echte interesse* in de interlevensbeschouwelijke dialoog.

7 *Onbekend 7,4%*

Figuur: procentuele verdeling van de levensbeschouwelijke profielen

Eerste conclusies

Zal er in de komende jaren een hoog relativisme doorwegen?

Het relativisme mag niet begrepen worden als onverschilligheid maar eerder als een erkenning van het eigen perspectief, *zonder daarom direct het perspectief van anderen als waardeloos te zien*. Het is pluralisme en het impliceert dat de waarheidsclaim (mijn levensbeschouwing is de enige die de waarheid heeft) vervalst. In de kwalitatieve gesprekken viel op dat jongvolwassenen er erg veel belang aan hechten dat men *authentiek getuigt*, maar dat elke poging om te overtuigen zeer negatief ervaren wordt. In die zin zijn jongvolwassenen *vrijdenkers*: zij kiezen zelf hun levensbeschouwing.

Uitdaging: wat met de grote groep algemeen religieuze jongvolwassenen?

De grote groep (30%) 'Algemeen religieus' is opvallend. Daardoor ontstaat de druk om een algemeen (religieus) levensbeschouwelijk vak te organiseren, naast of vervangend voor het vak godsdienst, dat door erkende instanties wordt georganiseerd. Daarom een tweede gedeelte.

Deel II - Onderwijs

Welke impact heeft het levensbeschouwelijke onderwijs gehad bij die jongvolwassenen en hoe hebben zij dat vak ervaren?

De Vlaamse context:

- a. Elke jongere heeft vanaf zijn 12de tot zijn 18de levensjaar doorgaans 2 lessen levensbeschouwing gekregen.
- b. Superdiverse klassen: leerlingen kiezen een school vaak uit praktische overwegingen of omwille van het niveau of de aantrekkelijkheid van de school. In een katholieke school is een gemiddelde klas minder katholiek dan men zou verwachten. *Op 25 leerlingen zijn er bijna 2 'echt' katholiek, terwijl de helft algemeen religieus is*. Dezelfde tendens zien we bij leerlingen die het vak rooms-katholieke godsdienst (RKG) volgen in het officieel onderwijs (waar men kan kiezen). Wel zijn daar *10 van de 25 leerlingen atheïstisch of onverschillig*. Als we het vak niet-confessionele zedenleer (NCZ) bekijken in het officieel onderwijs, dan zien we een spiegelbeeld: niet iedereen is vrijzinnig. Integendeel *bijna 10 van de 25 zijn algemeen religieus*, niemand is echter strikt katholiek.

Onderwijsmethodes:

Er zijn 5 onderwijsmethodes die men kan onderscheiden:

1. **Deductief en reconfessionaliserend**: men probeert te *overtuigen* van één bepaalde levensbeschouwing.
2. **Inductief, mono-correlatief of (christelijke) waardenopvoeding**: men *vertrekt van de eigen ervaringen van leerlingen* en van wat zij belangrijk vinden én men verbindt dat met de waarden uit één levensbeschouwing (mono-correlatief).
3. **Hermeneutisch-communicatief of dialogaal**: men *hanteert in dialoog één bepaalde levensbeschouwing als bijzondere interpretatiesleutel, zonder de andere mogelijke sleutels te verzwijgen*.
4. **Pluralistisch**: men benadert een thema *vanuit diverse en gelijkwaardige levensbeschouwingen*, zet die naast elkaar én de leraar neemt een *neutraal standpunt* in.

5. **Secularisering/algemeen menselijke benadering**: men behandelt algemeen menselijke thema's (bijvoorbeeld zorg voor de andere) *zonder echt diep in te gaan op de levensbeschouwelijke achtergrond*.

Wat toont het onderzoek over het vak rooms-katholieke godsdienst?

De opleiding tot leerkracht katholieke godsdienst en ook het leerplan is/was gestoeld op het **hermeneutisch-communicatief model** in zowel het katholiek als het officieel onderwijs. Maar tot grote verrassing ervoeren jongvolwassenen **eerder een pluralistische of een seculiere benadering**. *Het lijkt alsof de leraar godsdienst eerder een neutraal standpunt inneemt en liever algemeen menselijke thema's aanbrengt*. Als daar dieper wordt op ingegaan, blijkt dat meer dan 20% het vak godsdienst toch als deductief herkent en 40% als inductief.

In het algemeen heeft het vak RKG zowel in het katholiek als in het officieel onderwijs toch een **grote impact** bij de nominaal christelijke, de algemeen religieuze en de pluralistisch atheïstische groepen, en dat gaat dan om 71% van de ondervraagde 1022 leerlingen.

Daarbij zijn er enkele kanttekeningen te maken:

- Het leerplan had in die periode vooral oog voor algemeen menselijke thema's en er was meer vrijheid over de onderwerpen. Het leerplan is nu *geactualiseerd*. De basisdoelen zijn de pluraliteit van het zinaanbod aan te duiden en daarbij rekenschap te geven van het eigen levensbeschouwelijke profiel, en van het zinaanbod van het christelijke geloof. Er is dus een wisselspel tussen de eigen leefwereld, de plurale wereld en het christelijk perspectief.
- De periode 2014-2020 was gekenmerkt door *schandalen* in de Vlaamse Kerk, waardoor er soms een twijfelende houding bij de leerkracht aanwezig was.
- Verder blijkt ook dat de lessen godsdienst meer als algemeen worden beoordeeld door wie zich als katholiek benoemt, terwijl wie atheïstisch is, de lessen meer als te religieus ervaart.
- Het vak NCZ werd meer algemeen en pluralistisch ervaren. Het is niet overtuigend (of wervend) voor het vrijzinnig humanisme.

Impact van het levensbeschouwelijk onderwijs

De impact van de leerkracht levensbeschouwelijke vakken

De leraar heeft algemeen voor 52% van de jongvolwassenen een versterkende invloed, bij 33% is zij/hij neutraal en bij 15% negatief. Die invloed is belangrijker (respectievelijk 77% en 65%) bij wie zich als katholiek (6% van de groep) of als nominaal christelijk (20%) bestempelt. Interessant is dat een niet-levensbeschouwelijke leraar bijna eenzelfde impactscore behaalt.

Impact van het vak rooms-katholieke godsdienst zelf

Globaal kijkt de helft van de jongvolwassenen eerder positief terug naar het levensbeschouwelijke onderwijs dat zij kregen. Uit de gesprekken kwam vaak de opmerking dat het belangrijk is dat leerkrachten godsdienst **getuigen**, zonder te willen overtuigen.

Welke zijn versterkende en verzwakkende factoren in het onderwijs?

55% gaf aan dat **bezinning/verstillig/meditatie** een versterkende invloed had op de eigen levensbeschouwelijke identiteit. Dat moet dan wel multireligieus ingevuld zijn.

20% stelde dat **deelname aan een jeugdbeweging of aan een groep met religieuze signatuur** een versterkend effect had: voornamelijk katholieken, moslims, en iets minder nominaal christenen gaven dat aan.

40% gaf een positieve impact aan **voor levensbeschouwelijke vorming** ter voorbereiding van een overgangsrитуeel (catechese bij communie of vormsel, lentefeest). Atheïsten en onverschilligen lieten hier een nulscore optekenen.

Top 3 van de meest versterkende beïnvloedingsfactoren

De **beleving van de natuur** heeft de meest versterkende impact.

De **moeder** staat op plaats twee (62%). Ook de grootouders spelen een belangrijke rol.

De **ervaring van zorg geven** staat op drie en duidelijk hoger dan de ervaring van zorg ontvangen.

Tot slot

Erg positief is de **openheid** ten aanzien van andere levensbeschouwingen (uitgezonderd bij de normatieve atheïsten en onverschilligen) en dat staat in schril contrast met signalen van radicalisering, die we soms vanuit de maatschappij krijgen. Zou het onderwijs dan toch een motor zijn voor **interlevensbeschouwelijk samenleven** en bijdragen aan algemeen respect?

Levensbeschouwingen zijn geen 'probleem' voor jongvolwassenen, er is meer openheid dan vijandigheid.

Terug naar inhoudstafel

Avondprogramma 2023 - Boekvoorstelling op dinsdag 18 april om 20 uur

door Jan Degraeuwe

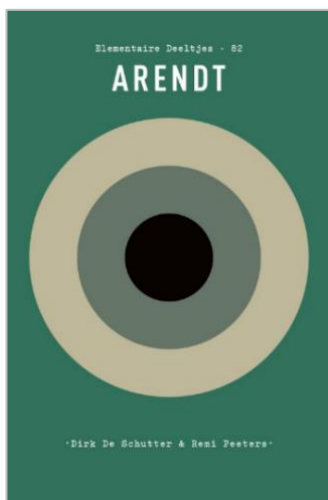
Elementaire Deeltjes 82 - **Arendt** - Dirk De Schutter en Remi Peeters

Op dinsdag 18 april om 20 uur vindt de boekvoorstelling van Elementaire Deeltjes 82 plaats. In dit boek bieden Dirk De Schutter en Remi Peeters een inleiding in het denken van Hannah Arendt.

Om 20 uur wordt gestart met een interview van de auteurs door Jan Degraeuwe. Na het interview is er ruim tijd voor vragen. Rond 21.30 uur volgt een receptie en kan je het boek aankopen.

Locatie: Filosofenfontein, Waversebaan 352, 3001 Heverlee

Gratis inschrijven via [de website van Filosofenfontein](#) met de groene knop 'Inschrijven' onderaan de beschrijving.

Hannah Arendt (1906-1975) neemt in de geschiedenis van de filosofie een unieke plaats in. Ze heeft de filosofie verrijkt met een nieuwe kijk op zowel het actieve als het contemplatieve leven en met een politieke theorie die draait om pluralisme en het vermogen om opnieuw te beginnen. Haar analyses van het totalitarisme, antisemitisme en het kwaad zijn in hun invloed haast ongeëvenaard.

Op basis van haar belangrijkste werken en essays biedt dit Elementaire Deeltje een ingang in Arendts veelzijdige en onverminderd actuele denken.

Dirk De Schutter (1954) en Remi Peeters (1948) zijn beiden filosoof en vertaalden samen vele werken van Arendt. Dirk De Schutter is ook auteur van het Elementaire Deeltje Heidegger.

Terug naar inhoudstafel

Stand van zaken werkgroep 'Toekomst van Filosofenfontein'

door Frank Cuypers

Deze stand van zaken is ook toegelicht na de viering van 5 maart 2023.

Opdracht van de werkgroep - hoe en waaruit ontstaan

De werkgroep is samengesteld om te werken aan de vragen en de opdrachten die uit de denkdag van vorig jaar gekomen zijn, en om concreet werk te maken van een voorbereiding naar de toekomst.

De opdracht voor de werkgroep werd tijdens de denkdag als volgt geformuleerd:

- De visie op Filosofenfontein herdenken in het kader van de veranderende context.
- Mogelijke samenwerking met andere gemeenschappen onderzoeken en uitbouwen.
- De band tussen Filosofenfontein en de dominicanen expliciteren.
- Opties rond de plek Filosofenfontein onderzoeken.

Wie maakt deel uit van de werkgroep

De leden van de werkgroep zijn: Marcel Braekers – Frank Cuypers – Rita Daneels – Ides Nicaise – Rik Nuytten – Jean-Pierre Rammant – Lut Saelens – Jef Schoenaerts – Sabine Van Huffel – Ria Verschueren.

Het is een vrij uitgebreide groep, maar het is belangrijk om vele stemmen te kunnen horen. Je kan op elk moment bij iedereen van de werkgroep terecht voor vragen en suggesties.

Overzicht van de manier van werken

We komen ongeveer elke 2 maanden samen. Er moet voldoende tijd zijn om thema's te laten doorwerken, er moet tijd zijn om acties te ondernemen en de Geest moet ook zijn werk kunnen doen.

We zijn tot nu toe 3 keer samengekomen.

Wij hebben eerst tijd genomen om persoonlijke reflecties over Filosofenfontein met elkaar te delen en zo te komen tot een werkgroep die samenhangt en in vertrouwen kan werken. Daarna hebben we een reeks thema's gedefinieerd waarrond we verder willen werken.

De vragen die ons daarbij inspireerden waren:

- Welke grote pistes zijn er?
- Welke prioriteiten stellen we ons?

Belangrijk is dat we steeds uitgaan van het project voor de gemeenschap.

Thema's

De thema's waarrond we werken zijn:

- De context (buiten Filosofenfontein)
- De gemeenschap
- Ankerpunten
- Samenwerking met anderen

De context (buiten Filosofenfontein)

Hoe evolueren de omgeving en de context, onze huidige generatie, onze kinderen, onze kleinkinderen? Maatschappelijk en binnen de kerk? Hoe zien we de nood aan spiritualiteit in die context evolueren? We zien dat de nood en het zoeken naar zingeving blijven bestaan, maar andere wegen zoeken.

Hoe evolueert de omgeving: de kerk in Heverlee en in Vlaams-Brabant? Wat is de specifieke situatie van Filosofenfontein daarin?

De dominicanen

Ook binnen de orde van de dominicanen zijn dingen in beweging. Er is een nieuwe provinciaal aangesteld, Didier Croonenberghs. Het is belangrijk om contact te houden, via Marcel maar ook vanuit de gemeenschap.

Binnenkort is er een gesprek gepland tussen een delegatie van de werkgroep en de nieuwe provinciaal.

De gemeenschap

Wat zijn kenmerken van onze gemeenschap, waar moeten we ons bewust van zijn wanneer we denken aan en plannen maken voor de toekomst?

Enkele voorbeelden:

- Een hechte en begeesterde gemeenschap
- Focus op woord en zang tijdens de liturgie (en minder op andere aspecten van de liturgie)
- Esthetiek: zin voor schoonheid en kunst
- Een cultuur van vrije uitwisseling en tolerantie
- Sociaal engagement
- Een groep van hoofdzakelijk intellectuelen
- Een ruime voorgangersgroep
- Leeftijd: een ouder wordende gemeenschap, mensen die wegvallen
- Een grote variatie van talenten
- Een gemeenschap die 'gesloten' kan overkomen
- Hoe nieuwe mensen bereiken, hoe mensen blijven bereiken die af en toe komen en dan weer afhaken?
-

We werken dat nog verder uit onder de vorm van een Sterkte / Zwakte analyse / Uitdagingen / Opportuniteiten.

Ankerpunten - wat willen we in geen geval loslaten

Op basis van de informatie uit de denkdag en de gesprekken in de werkgroep hebben we een lijst van ankerpunten opgesteld: elementen die de kern uitmaken van Filosofenfontein en waarop we niet willen/mogen toegeven. Daaraan willen we vasthouden zolang we als gemeenschap bestaan.

De belangrijkste ankerpunten zijn (geen volledige opsomming op dit moment):

- Liturgie
- Een zoekende, 'vrijzinnige' beleving van het geloof
- Vorming
- Gemeenschapsleven

Deze ankerpunten blijven we tijdens ons verdere werk voor ogen houden.

Contacten en samenwerking met anderen

Door contacten te leggen met andere gemeenschappen willen we ons informeren, ons laten inspireren, bijleren en ook mogelijke samenwerkingen onderzoeken.

Uit een uitgebreid overzicht van andere gemeenschappen hebben we een eerste selectie gemaakt van gemeenschappen die we willen contacteren. We hebben daarbij gekeken naar elementen zoals: een vergelijkbaar traject van transformatie, met wie hebben we historisch al samengewerkt, wie biedt mogelijk interessante perspectieven voor aspecten waar wij misschien minder sterk staan ...

De hoofdbedoeling is op dit moment algemene kennismaking, informatie uitwisselen, begrijpen met welke uitdagingen zij geconfronteerd worden en hoe zij daarop reageren, wat zijn hun competenties, sterktes, mogelijke samenwerkingen; dit kan gaan over specifieke thema's.

In de eerste selectie zitten bijvoorbeeld het House of Compassion, de Universitaire Parochie, Don Bosco Kessel-Lo, Clemenspoort Gent, Dominicus Gent, het Huis van Dominicus in Utrecht.

Volgende stappen

In de volgende vergadering in april werken we verder aan de diepere analyse van de kapelgemeenschap met meer focus op onze sterktes, uitdagingen, opportuniteiten, en bespreken we de verslagen van het gesprek met de provinciaal van de dominicanen en van de contacten met de andere gemeenschappen.

Vragen en suggesties

Voor verdere vragen en suggesties kan je contact opnemen met Jean-Pierre Rammant - voorzitter (jprammant@gmail.com), Frank Cuypers - verslaggever (frankhmcuypers@gmail.com) of via het mailadres info@filosofenfontein.be

Terug naar inhoudstafel

Space for Grace-project

Space for Grace-project - Stand van zaken

door Sabine Van Huffel namens de Space for Grace-projectgroep

In de e-Bubbels van 10 september 2022 verscheen een overzicht van onze activiteiten binnen het Space for Grace-project *Filosofenfontein Heverlee op nieuwe wegen*. We hebben ons verslag ingediend bij Hefboom vzw als een tussentijds verslag omdat nog niet alles is uitgevoerd zoals oorspronkelijk aangevraagd. Half december kregen we feedback. We werden sterk aangemoedigd om de nieuwe activiteiten zoals de huiskerken en het actualiteitscafé verder te verankeren. Het project streaming werd ons afgeraden omdat de kosten heel hoog zijn, de markt verzadigd is, de opnames zelf technische expertise vereisen en arbeidsintensief zijn. Bovendien is het innoverend karakter voor wat kerk-zijn betreft eerder laag. In plaats daarvan legden de evaluatoren volgende suggesties voor. We citeren:

“Is het niet raadzamer 1^e om de concrete uitdagingen voor de nabije toekomst te onderzoeken en in functie daarvan andere expertise aan te boren?

Of 2e om de eigen ervaringen van op de zes werven (bv. met huiskerken) met anderen te delen? De samenwerking opzoeken en uitbouwen met geestesgenoten in Nederland (bv. Huis van Dominicus) is in die zin zeer aan te bevelen.

Over één jaar zal jullie opnieuw een evaluatiedocument worden aangeboden, in het vaste vertrouwen dat jullie aanstekelijk enthousiasme en jullie nieuwsgierigheid om nieuwe dingen uit te proberen in de plaatselijke geloofsgemeenschap is blijven inwerken om, morgen anders dan vandaag, kerk te zijn.”

Dat is precies het pad dat we nu bewandelen met de werkgroep Toekomst van Filosofenfontein (zie ook het verslag in dit nummer). We bezoeken verwante geloofsgemeenschappen liefst in de buurt, al dan niet Dominicaans geïnspireerd, en exploreren mogelijke samenwerking op diverse terreinen, onder meer voor wat de huiskerken, actualiteitscafés en kunst- en cultuurbeleving betreft. Intussen werken we voort aan onze zes werven als volgt:

- Filosofenfontein [als agora](#) nodigt uit om verdiepend te reflecteren over onze vieringen, avondlezingen ... We dagen iedereen uit om een stelling te poneren waarop commentaar kan gegeven worden via de website.
- Onze [huis-, tuin- en wandelvieringen](#) gaan maandelijks door op de laatste woensdag. Tijdens onze jongste huisviering ten huize van Jef Van den Branden wisselden we onze ervaringen uit rond breken en delen. Diverse getuigenissen zullen inspirerend zijn voor de viering van Witte Donderdag. Onze volgende wandelkerk gaat door op 26 april, een aankondiging volgt nog. Enkele impressies van voorbije vieringen zijn te vinden op bovenvermelde link.
- Ook onze [actualiteitscafés](#) zetten we onverminderd voort. De planning daarvan is nu in handen van de wereldgroep die intussen een vijftiental leden telt. Ons volgend café rond ethisch beleggen gaat door op maandag 22 mei in het Wereldcafé. Een uitnodiging volgt verder in dit nummer. We plannen intussen onze cafés voor het najaar.
- In onze reeks [spiritualiteit via kunst- en cultuurbeleving](#) organiseren we een orgel- en zangstonde met Geert Craps en Arnout Malfliet op zondag 25 juni. We hebben ook een tweede concert Cellosuites van J.S. Bach met Johan Van Hulle vastgelegd op 22 oktober.
- Zoals hierboven gemeld, bergen we onze plannen voor streaming op.

- Onze website wordt wekelijks bijgewerkt met de nieuwe vieringen, aanvullingen in de kalender, fotomateriaal ... We zijn nu ook bereikbaar op [facebook](#) en [via de QR-code](#).

Foto-opname tijdens de paaswake

Belangrijk om weten is het feit dat de Space for Grace-organisatoren (naar het voorbeeld van hun Nederlandse en Duitse collega's) een boek willen uitgeven over alle SfG-projecten en die projecten ook in beeld willen brengen. Daarom zijn ze op zoek naar beeldmateriaal dat de ziel van ons project en van de gemeenschap weergeeft. De paaswake op 8 april om 21 uur is één van de hoogtepunten in onze vieringen: veel deelnemers, krachtige liturgie, sterke koor- en orgelmuziek, inspirerend kaarslicht. Omdat deze viering het hart van onze gemeenschap toont, hebben wij ingestemd dat een fotograaf dan langs komt. Dat wordt ons gratis aangeboden vanuit het SfG-hoofdkwartier om hun innovatieprojecten beter op de kaart te kunnen zetten. Het is dus extra

bekendmaking voor hen, voor ons ... vooral als we de foto's achteraf krijgen. We hopen dat jullie talrijk deelnemen aan deze viering.

And last but not least ... van 15 tot 17 september organiseren Space for Grace Vlaanderen, Nederland en Duitsland een [congres Dennoch](#) in Hannover. Sabine zal daar ons project vertegenwoordigen en zich laten inspireren door de innovatieve ideeën die aan bod zullen komen rond verschillende thema's uit het hedendaagse leven in de Kerk.

Jullie ideeën en feedback blijven zeer welkom. Spreek ons gerust aan!

Terug naar inhoudstafel

Huiskerkviering rond 'Breken en delen' - verslag

door Lut Saelens

Op 8 maart zijn we samengekomen voor een huiskerkviering rond het thema 'Breken en delen'. Jef Van den Branden was gastheer en bereidde de viering voor samen met Ria Verschueren. Aan de hand van de vragen hieronder werd het thema verder uitgediept.

- Wat is delen voor jou?
- Heeft delen voor jou een relatie tot compassie/mededogen en naastenliefde?
- Is het voorbeeld van Jezus en zijn navolging door gelovigen daarbij voor jou een inspiratie- en motivatiebron? Of vind je inspiratie en motivatie om te delen (ook) elders?
- In deze 40-dagentijd leven we toe naar de Goede Week, waarin Jezus op Witte Donderdag de eucharistie instelde: brood en wijn nemen, zegenen, breken en delen. Ervaar je dat als een ritus, of heeft dat voor jou een veel diepere inhoud? Welke?

Met de viering van Witte Donderdag in het vooruitzicht, stuurden enkele deelnemers hun getuigenis naar Jef Schoenaerts, die voorgaat in die viering.

De volgende bijeenkomst wordt een wandelkerk, begeleid door Rika Van Kersschaever op woensdag 26 april. Thema, uur en plaats van vertrek worden via mail meegedeeld.

Terug naar inhoudstafel

Uitnodiging en zoekertje voor actualiteitscafé op 22 mei: 'Hoe geurt je geld?'

door Ides Nicaise

Veel mensen voelen zich gerust met 'een spaarpot bij de bank': zeer verantwoord voor je oude dag, of voor de aankoop van een woning of auto, of voor je nalatenschap. Maar wat doen banken met dat geld? Investeren zij het in bedrijven die onrecht financieren, zoals Joodse kolonies in Palestijns gebied, of oorlogstuig, of uitbuiting in sweatshops, of ontginning van fossiele brandstoffen die het klimaat om zeep helpen?

Hoe kies je een bank die geen bloed of olie aan de handen heeft? Hoe beslis je (mee) wat er met je geld gebeurt? We zoomen in op de ethiek van banken en beleggingsfondsen, maar ook op alternatieven zoals coöperatieve aandelen, winwin-leningen, en giften.

Tijdens het eerste deel van de avond vertelt **Lara Sarcinella** van Fairfin (een ethische waakhond in geldland) over de acties die Fairfin voert om geld meer naar het goede doel te loodsen, en hoe je als spaarder een vinger in de pap hebt bij de bestemming van je geld.

Voor het tweede deel zoeken we nog een paar mensen om het gesprek op gang te trekken met eigen ervaringen hoe zij proberen ethisch om te gaan met het geld dat zij over hebben. Je hoeft echt geen mecenas noch specialist te zijn om je ervaring te delen! Het mag ook een negatieve ervaring zijn of een probleem zijn waar je mee zit. Een tussenkomst van 5 minuten is voldoende. Als je iets wil delen, geef a.u.b. een seintje aan ides.nicaise@kuleuven.be.

Praktisch: Maandag 22 mei 2022 van 19.30 uur tot 22 uur in het Wereldcafé, Helleputteplein 2 in Leuven (parkeergelegenheid voor minder mobiele mensen is vlakbij ter hoogte van de Oxfam Wereldwinkel, Parijsstraat 56)

Organisatie: Filosofenfontein in samenwerking met het Wereldcafé

Toegangsprijs: 8 euro (2 euro voor studenten). Te betalen bij inschrijving online via de [website](#) van Filosofenfontein, of door overschrijving op rekening BE11734039065848 van FIFO vzw, of cash ter plaatse.

Terug naar inhoudstafel

Mijmeringen van kapelgangers

Ook onze (over)grootouders gingen op de vlucht voor de oorlog

door Daniëlle Auwaerts

Onlangs kreeg mijn zeventienjarige kleindochter Fien een jaartaak met als onderwerp: 'Mijn familie tijdens de Eerste Wereldoorlog'. Wat een opdracht! Die oorlog is al meer dan honderd jaar voorbij. Gelukkig heb ik als oma een goede herinnering aan mijn eigen grootmoeder, die in ons gezin woonde en mij grotendeels heeft opgevoed. Zij vertelde veel over haar verleden, ze had twee oorlogen meegemaakt, een veertienjarige dochter verloren na een kortstondige ziekte en in 1917 haar man moeten afstaan aan de Duitsers als verplicht tewerkgestelde in Soltau, in het noorden van Duitsland. Na zes maanden kwam hij gelukkig vrij ongehavend terug.

Zij had mij ook verteld dat haar ouders tijdens diezelfde oorlog waren gevlucht naar Nederland, jammer genoeg zonder verdere details.

In 1967 had ik ter ere van de gouden bruiloft van mijn grootouders een uitgebreid fotoalbum samengesteld met foto's en documenten over hun leven. Na de dood van mijn ouders kwam dat kostbare fotoalbum mee naar Heverlee als een vorm van familiearchief. In dat album zaten ook enkele losse stukken die als bron konden dienen voor Fiens jaartaak.

Zeer interessant bleek een brief van 21 december 1925 geschreven door Lute Kregel, een Nederlandse boer uit Anloo in de provincie Drenthe. Hij richtte zich tot Jan Leroy, mijn overgrootvader met nieuwjaarswensen voor het komende jaar 1926. Hij keek met een zekere ontroering terug naar nieuwjaarsdag tien jaar geleden, 1916 dus, waarop hij zijn Belgische gasten in de pastorie van Anloo de hand drukte. Hij richtte zich ook tot enkele vrienden van mijn overgrootvader, die - bij navraag bij het archief van Hombeek - allen uit hetzelfde dorp kwamen en werkmakers van hem waren in het 'Arsenaal' in Mechelen, waar de Belgische treinen toen onderhouden werden.

Lute Kregel vertelde ook dat hij onlangs Mevrouw Römmeling ontmoet had, die hen eveneens de groeten deed. Een medewerkster van het archief van Drenthe schreef me dat die Mevrouw Römmeling de vrouw was van de burgemeester van Anloo. Zo werd me één en ander duidelijk: de Kerk en de burgemeester hadden gezorgd voor de organisatie en het onthaal van de Belgische vluchtelingen in de pastorie van An(s)loo (foto hieronder).

Jammer genoeg heb ik niet kunnen achterhalen hoelang de mensen uit Hombeek daar gebleven zijn, mijn grootmoeder heeft het mij niet verteld of ik ben het vergeten.

Boer Kregel schrijft uitvoerig over het weer en de oogst, heel belangrijk voor een boer! Er hadden verscheidene stormen plaatsgevonden met veel sneeuw en regen. Het noorden van Nederland had veel te verduren in die tijd, de 'Afsluitdijk' kwam er pas in 1933. Toch klinkt zijn brief niet negatief, hij heeft blijkbaar mooie herinneringen aan zijn Belgische gasten. Misschien hebben ze zich nuttig gemaakt op de boerderij en in het huishouden en was er een hechte vriendschap ontstaan.

Fien vond ook interessante informatie in databanken over de Belgische vluchtelingen. Zij ontdekte dat de vrienden uit Hombeek allen een tijd hadden doorgebracht in het kamp of met een eufemisme 'Vluchtoord' Uden. De naam van mijn overgrootouders vond ze echter niet.

Wat is daar gebeurd? Het antwoord op enkele vragen vinden we terug in het boek van Diane De Keyzer 'Nieuwe meesters, magere tijden' uit 2013. Zij beschrijft hoe reeds bij het begin van de oorlog en vooral na de val van Antwerpen begin oktober 1914 massa's Belgen met hebben en houden, soms met hun vee, te voet naar Nederland trokken, dat niet bezet was. In november was er sprake van een miljoen vluchtelingen, van dan af gingen velen weer naar huis. Bij het begin van 1915 verbleven er toch nog tweehonderdduizend Belgen in Nederland, waarvan de helft tot het einde van de oorlog.

De bemiddelde Belgen huurden een kamer, de anderen kwamen in de vele 'Vluchtoorden' terecht. Nederland zorgde voor hun onderkomen, hun eten, tot zelfs sinterklaasfeestjes voor de kinderen toe. Na een tijdje kregen ze hun eigen kok; ze waren nogal kieskeurig; af en toe betaalde een rijke sponsor voor bier.

Toch werd het teveel voor de Nederlandse regering. De minister van Binnenlandse Zaken organiseerde gratis treinen om een deel van de vluchtelingen te verspreiden en noordwaarts te sturen, onder meer naar Rotterdam, Amsterdam en Groningen. Waarschijnlijk zijn mijn voorouders en hun vrienden zo bij hun gastgezinnen in Drenthe terechtgekomen.

Dit alles doet mij denken aan de edelmoedige gastvrijheid van vele landgenoten die in een Brussels station de Oekraïners stonden op te wachten eind februari, begin maart 2022. Een teken van warme menselijkheid te midden van een harde, wrede wereld!

Iedere generatie
glimlacht over haar ouders,
lacht over haar grootouders
en bewondert haar overgrootouders.

*William Somerset Maugham,
Engels schrijver, 1874-1965*

Terug naar inhoudstafel

Paasboodschap 2023

door Mark Cornelis

PASEN is niet enkel het feest van Christus' opstanding uit de dood of verrijzenis.

PASEN is ook het feest van 'opstand-ing' en leven voor de mens, zowel voor als na de dood.

Maar aan PASEN gaat het tragische gebeuren van het lijden vooraf met de dood aan het kruis van Jezus, de Christus. Deze Rechtvaardige, in wie de Romeinse Landvoogd Pilatus geen kwaad vond, werd overgeleverd aan het volk, dat – opgehitst door zijn Joodse leiders – verwaasd koos voor de misdadiger Barrabas.

Bij het overdenken van dit diep menselijk passiegebeuren stel ik vast dat dit drama zich dag na dag herhaalt in een veelvoud van vormen. Dit evangelisch verhaal is helaas nog brandend actueel. Vaak wordt ergens Christus weer gekruisigd. Via pers, radio en televisie worden we dagelijks geconfronteerd met vormen van geweld, oorlog, bezetting, onderdrukking, apartheid, onrecht, honger, ellende en zo meer. Hoe reageren wij dan? ...

Voor wie kiezen wij dan: voor Christus of voor Barrabas? Voor de w(W)aarheid en het l(L)even of voor de leugen en de vernietiging? ...

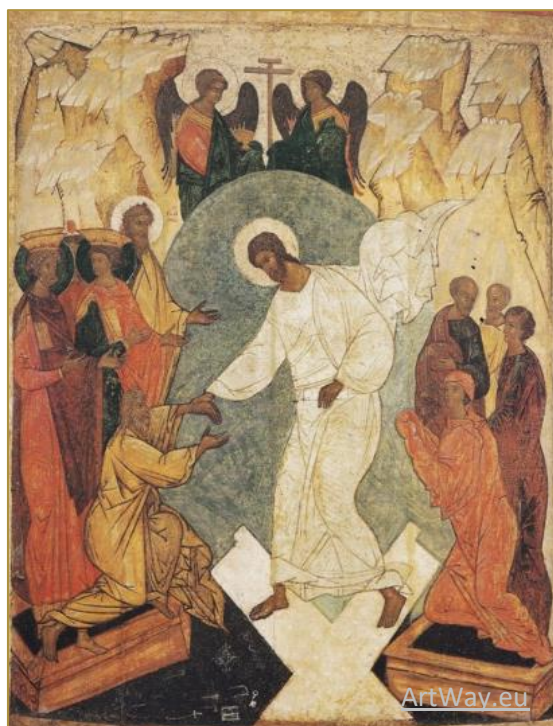
En wat ondernemen wij dan – persoonlijk of gezamenlijk – om te verhinderen dat Christus in Zijn broeder of zuster opnieuw gekruisigd wordt? ...

Goddank zijn er velen die in en met Christus aan de strijd tegen 'het kwaad' deelnemen. Zij stellen niet enkel de vraag of er nog leven is na de dood, maar vooral de vraag: 'Is er nog leven voor de dood?' En meteen zetten ze zich in voor leven en 'her-opstand-ing' en reële bevrijding van mensen in nood. Dankzij hen wordt het Paasfeest van Christus opnieuw geactualiseerd.

Van harte wens ik dat het in die zin **OOK VOOR U een ZALIGE PASEN** moge zijn of worden!

Terug naar inhoudstafel

e-Kaarsje

We zien het rondom ons: de natuur ontwaakt! Pasen is het feest van het wakker worden. Laten we een kaarsje branden:

- opdat ook wij opnieuw mogen wakker worden met aandacht voor de medemens en de natuur;
- opdat nieuwe krachten in ons mogen opborrelen wanneer het even moeilijk gaat zodat we beseffen dat het leven het laatste woord heeft;
- opdat we elke dag opnieuw een beetje mogen verrijzen, een beetje boven onszelf mogen uitstijgen en zo ook anderen helpen op te staan.

Onze Vader

aangebracht door Mark Cornelis

Wij treden binnen in de gezindheid die Jezus bezielde met woorden die Hij ons gaf:

Onze Vader, Vader van Russen en Amerikanen, van asielzoekers en daklozen

Uw naam - Ik ben er voor jou - worde geheiligd

Uw nieuwe wereld, waar gerechtigheid voor allen heerst, kome

Mogen wij Uw wil doen in onze grote en in onze kleine wereld

Geef vandaag voldoende brood en liefde aan wie ze nodig hebben

Vergeef ons wat we deze aarde, dieren en mensen aandoen

Zoals wij vergeven aan wie ons kwetsen, negeren of bestelen

Breng ons niet in de beproeving van moedeloosheid

Maar verlos ons van onverdraagzaamheid, onbarmhartigheid en onverschilligheid

Amen

Uit: Nieuwsbrief Evangelie Levensnabij nr. 4 van 2022

Muziektip voor de meimaand

aangebracht door Jacqueline De bruyn

Wil je aangepaste muziek voor de meimaand horen? Luister dan [via deze link naar het 'Ave Maria'](#) van Schubert, uitgevoerd door Andrea Bocelli.

Terug naar inhoudstafel

Op e-Pero bij ...

De vrouw - n.a.v. Internationale Vrouwendag en Moederdag

vrij naar William Golding - Nobelprijs Literatuur 1983

Foto: Axel de Potter

Ik vind dat vrouwen dwaas zijn om te doen alsof ze gelijk zijn aan mannen.
Ze zijn veruit superieur en zijn dat altijd geweest.
Wat je een vrouw ook geeft, ze maakt er iets moois van.
Geef haar een zaadje en ze geeft je een baby.
Geef haar een huis en ze maakt er een thuis van.
Geef haar boodschappen en ze kookt je een maaltijd.
Geef haar je glimlach en ze geeft je haar hart.
Ze geeft altijd meer dan ze krijgt.
Dus als je haar problemen geeft, wees dan ook goed voorbereid.

Junia-publieksprijs 'Vrouwen-In-Zicht'

Aangebracht door Sylvie Wullus, lid van 'Vrouwen-In-Zicht'

'Vrouwen-In-Zicht', een groep geëngageerde vrouwen die de positie van de vrouw in de Kerk wil belichten en bevorderen, reikt jaarlijks een prijs uit aan een project, persoon of groep die bijdraagt tot een positieve beeldvorming rond vrouwen in de kerkgemeenschap en tot het creëren van ruimte voor gelijkwaardige verantwoordelijkheid. De prijs is vernoemd naar Junia, aangehaald door Paulus in de brief aan de Romeinen. Heel wat theologen vroeger en nu zien daarin een verwijzing naar een vrouwelijke apostel.

Deze organisatie reikt dit jaar ook een Junia-publieksprijs uit.

De 24 genomineerde vrouwen vind je op [de website van kerknet](#). Tot en met 15 april kan je daar ook je stem uitbrengen of op [Junia-prijs | Vrouwen-In-Zicht \(vrouweninzicht.be\)](#).

De prijsuitreiking vindt plaats op 9 mei 2023 in Leuven.

Terug naar inhoudstafel

Gods volk onderweg: Vlaanderens mooiste

door Frank Cuypers (tekst en foto)

Het is in deze dagen moeilijk kiezen voor Gods volk onderweg. Er zijn zoveel interessante bestemmingen. Denk maar aan de verschillende wielervedstrijden van het voorjaar die elk jaar massa's volk op de been brengen. Waar men gaat langs Vlaamse wegen komt men volk op de fiets of met een camper tegen. Het was weer drummen aan de Patersberg en op de Kapelmuur in Geraardsbergen tijdens het hoogtepunt van de Vlaamse wielerveek, de Ronde van Vlaanderen.

De Ronde van Vlaanderen wordt ook wel 'Vlaanderens mooiste' genoemd. Persoonlijk vind ik deze titel voor een wielervedstrijd wat overdreven. 'Vlaanderens mooiste' roept bij mij andere beelden op. Een deel daarvan hoort meer thuis in een ander type van publicaties dan de e-Bubbels, maar aansluitend bij de thema's in de e-Bubbels, en in combinatie met de Vlaamse wegen denk ik bijvoorbeeld aan de zin "Waar men gaat langs Vlaamse wegen komt men U, Maria tegen". Wie kent niet deze zin uit het prachtige lied 'Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen'? Met zulke referenties maakt de Moeder Gods een serieuze kans op de titel 'Vlaanderens mooiste'. En dat brengt ons in één moeite bij de talrijke bedevaartsoorden in Vlaanderen. Evenzoveel interessante bestemmingen in het voorjaar voor Gods volk onderweg. Weinig fietsen of campers te zien in die bedevaartsoorden, wel stevige stapschoenen of luxe autocars. De bestemmingen zijn bekend: Scherpenheuvel, Oostakker, Heppeneert ...

Dichter bij Leuven bestonden vroeger de traditionele bedevaarten naar Jozef, Maria en Georges: een parcours dat begon aan de Sint-Antoniuserk bij de Heilige Jozef, verder liep langs de kerk van Onze-Lieve-Vrouw Middelaars op de Diestsevest, om te eindigen in de Salons Georges op het Hogeschoolplein. Met de sluiting van deze Salons in 2019 is helaas ook die traditie grotendeels verloren gegaan.

Een traditie die blijft in de Vlaamse klassiekers en de bedevaarten zijn de beklimmingen. De Marialiederer hebben het over 'langs de vlakke wegen', maar het gaat soms serieus bergop. Wie liever volgt vanuit de zetel en via webcam kan daarom in de meeste bedevaartsoorden vanop afstand intenties aanvragen en langs het internet of sociale media betalen voor devotiekaarsen. Hou er wel rekening mee dat de Chinezen misschien meelesen. En dan hopelijk ook meebidden.

Maar laat ons eerst onze aandacht richten op de klassiekers die er in het Paasweekend echt toe doen: de Paasvieringen in Filosofenfontein.

Als bestemming bovendien ook nog eens de enige, echte Vlaanderens mooiste.

Een kaars voor Vlaanderens mooiste

Terug naar inhoudstafel

Informatie en interessante weetjes

Amnesty International - Bescherm de rechten van ouderen

aangebracht door Rika Van Kersschaever

Wist je dat ouderen vaak met discriminatie, vooroordelen en stereotypes omwille van hun leeftijd af te rekenen hebben? Dit zogenaamde ‘ageism’ ligt aan de basis van vele mensenrechtenschendingen.

Het internationaal recht biedt momenteel geen goed antwoord op dat probleem. Er bestaat bijvoorbeeld geen verdrag voor de rechten van ouderen. Voor andere specifieke groepen zoals kinderen of personen met een handicap, is dat er wel.

Nochtans – en gelukkig – worden steeds meer mensen oud. Het aantal 65-plussers zal de komende decennia naar verwachting verdubbelen tot naar schatting 1,6 miljard in 2050. Toch is de bescherming van de mensenrechten van ouderen op veel plekken te zwak en soms onbestaande.

Voorbeelden daarvan zijn er genoeg. In eigen land zagen we hoe de situatie van ouderen in woonzorgcentra tijdens de eerste Covid-19-golf onvoldoende aandacht kreeg van de Belgische overheden. Amnesty documenteerde ook hoe ouderen door discriminatie over het hoofd worden gezien in conflicten en in andere crisissen wereldwijd. Zo bleven oudere vluchtelingen in Myanmar en Bangladesh verstoken van hulp.

Een internationaal ouderenrechtenverdrag kan een betere bescherming bieden. Binnen de VN is de discussie over zo’n verdrag volop aan de gang en België moet zich daar een veel actievere verdediger van de rechten van ouderen tonen.

Roep de Belgische overheid op om zich actief in te zetten voor een internationaal verdrag voor de rechten van ouderen. Met jouw handtekening bescherm je de rechten van ouderen en breng je ons een stap dichterbij een internationaal ouderenrechtenverdrag. [Tekende petitie via deze link.](#)

Terug naar inhoudstafel

BezielD Verband Vlaanderen gaat voor een open spiritualiteit: een oproep!

door Jef Schoenaerts en Sabine Van Huffel

In 2013 werd BezielD Verband Vlaanderen (BVV) opgericht, een netwerk van geloofsgemeenschappen waarvan Filosofenfontein mee de organisator en trekker was. Het wilde zichtbaar maken wat er aan kerkvernieuwing bestond en groeide.

Sinds kort heeft BVV een doorstart gemaakt en een vernieuwde werking opgestart met een nieuwe doelstelling nl. spiritualiteit in onze samenleving open en verbindend promoten. Het wil een ontmoetingsplaats zijn waar iedereen in grote openheid - óver de gevestigde geloofsinstellingen heen - met elkaar in gesprek kan gaan: een ruimte voor ‘open spiritualiteit’.

Om dat concreet te maken, om ideeën aan te reiken en te verzamelen die kunnen leiden tot initiatieven (bv. vormingsmomenten, wegen om spiritualiteit een stem en een gezicht te geven in de media en in de openbare ruimte, dialoogmomenten ...) zoekt BVV medestanders en wegbereiders van gelijk welke overtuiging.

Een eerste interactief overlegmoment daarover vindt plaats op zaterdag 22 april (van 10 uur tot 13.00 uur) in Gent (Stropstraat 119): zie de affiche hieronder. Wil je deelnemen aan deze open

samenkomst, dan ben je van harte welkom. Een eventueel effectief engagement tot meer betrokken en actieve deelname is voor een tweede fase.

Wil je meer informatie en/of wil je je inschrijven? Dat kan via de website van BVV www.bezieldverbandvzw.be.

**Geloof jij ook dat een 'open spiritualiteit' toekomst heeft?
Hoe geef jij die vorm?**

Is het niet tijd om mensen met ervaring en moed
bijeen te brengen om concreet te bouwen
aan een netwerk 'open spiritualiteit'?

Wil jij meedenken, meebouwen, zodat iedereen die wil
een plek vindt om, openhartig in dialoog,
elkaar te kunnen ontmoeten?

za
22
04

**open
spiritualiteit**

Bezield Verband
Vlaanderen

beziel leven
leven vanuit bezieling

Pierre
"Er zijn veel religieuze daklozen, mensen die meer open willen denken dan de gevestigde instituties. Het is tijd dat plaatsen waar men vrij mag denken, verbonden worden en een netwerk komt waar iedereen die rond spiritualiteit bezig is welkom is."

Jean-Paul
"We moeten op weg gaan naar levensbeschouwingen en religies die geen ontoereikende, gesloten visies meer zijn maar open en verbindende vensters op het onbegrijpelijke Mysterie van de werkelijkheid en op de nog meer mysterie-volle, uiteindelijke of absolute of goddelijke Werkelijkheid."

Khalid
"We staan op een kruispunt. Het debat wordt gevoerd. De samenleving voelt de nood aan toenadering en samenwerking. Het momentum is er."

Luk
"Onderzoek toont dat 30% van jongvolwassenen zich niet thuis voelt in de klassieke erkende erediensten, terwijl ze toch wel interesse hebben in spiritualiteit en religieuze stromingen. Deze groep is niet echt vertegenwoordigd naar de Vlaamse overheid en heeft ook geen echte steun. Maar de groep is er en zoekt langzamerhand eigen rituelen en vormen die je sterk aanvoelt bij momenten van verbinding en verlies."

We willen verbinden en bouwen aan een breed open netwerk in Vlaanderen. Doe jij mee?

Bezield Verband Vlaanderen zoekt medestanders en wegbereiders van gelijk welke overtuiging, die *leven vanuit bezieling*, om in onze samenleving *spiritualiteit* open en verbindend te promoten. Daartoe nodigt Bezield Verband uit om je aan te sluiten bij zijn vernieuwde werking. Meer informatie vind je op www.bezieldverbandvzw.be. Wil je deelnemen aan ons eerste interactieve overlegmoment, schrijf je dan in op de website.

Wanneer: zaterdag 22 april 2023 van 10.00 tot 13.00 uur
Waar: Stropstraat 119, 9000 Gent

V.U.: Johan Bergé, Tacambaroplein 2, bus 41 - 9700 Oudenaarde

Terug naar inhoudstafel

Over Galileeërs en Samaritanen en de Joden van Judea

door Johan Fevery (tekst en figuren)

“Uit Nazareth (in Galilea)”, zei Natanaël, “kan daar iets goeds vandaan komen?” (Joh 1: 47)
Deze uitspraak getuigt van de minachting die de zuiderse Joden uit Judea hadden voor de noorderlingen uit Galilea. Bij de intrede in Kanaän, die wel meer geleidelijk als infiltratie gebeurde dan wat in de Bijbel als heroïsche verovering wordt aangeduid, hebben de stammen zich verspreid over het grondgebied van Kanaän (Fig.1).

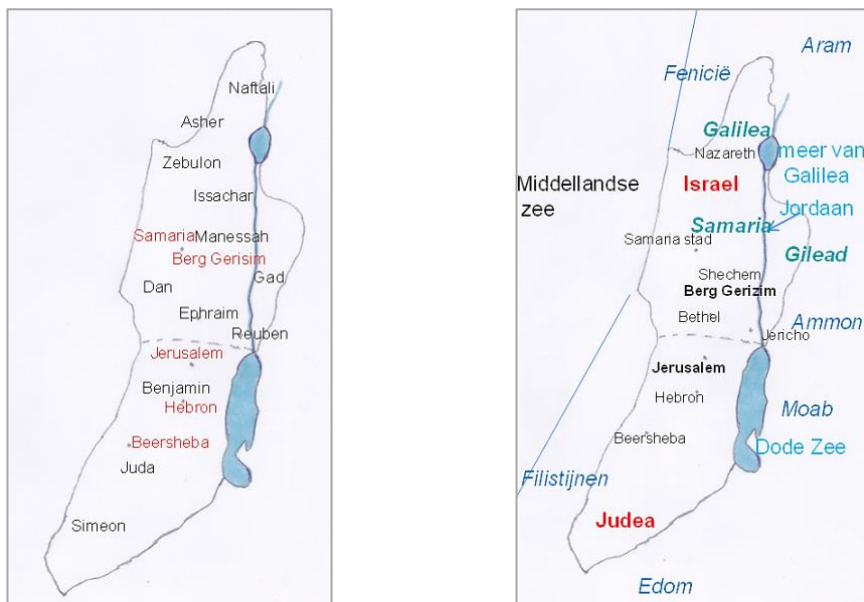

Fig.1 (links) Verspreiding van de stammen.

Fig.2 (rechts) Het noordelijke Koninkrijk **Israël**, met de landstreken **Galilea**, **Samaria** en **Gilead** (stam van Gad en Reuben), en het zuidelijke ‘Tweestammenrijk’ **Judea** (stam van Juda, Simeon en Benjamin). De buurlanden zijn **Fenicië**, **Aram**, **Ammon**, **Moab**, **Edom** en de **Filistijnen**.

Rond 922 v.Chr. (BC) waren er 2 koninkrijken: ‘Israël’ in het noorden met Samaria als hoofdstad en het zuidelijke koninkrijk ‘Judea of Judah’ met Jerusalem als hoofdstad. Het zuidelijke rijk werd soms het ‘Tweestammenrijk’ genoemd, hoewel er 3 waren: Juda, Simeon en Benjamin. In het zuiden was er een meer stedelijke populatie. Volgens de Bijbeltekst waren deze koninkrijken ontstaan ten gevolge van disputen onder de zonen van Koning Salomon (maar archeologisch werden er tot nog toe geen bewijzen gevonden van het bestaan van het éne grote Koninkrijk van David of Salomon, wel van 2 koninkrijken). Het noordelijke rijk ‘Israël’ was meer landelijk met o.a. de heuvels en het meer van Galilea. Daar hadden zich ook andere stammen gevestigd.

Galileeërs werden veelal aanzien als tweederangsburgers omwille van hun plattelands- of visserscultuur, ook omwille van hun dialectvorm van het Aramees en omdat er een grotere vermenging was met de oorspronkelijke of naburige volkeren (Kanaänieten, Feniciërs, Arameeërs, Ammonieten). Door de landbouw en de visserij waren ze economisch meer welstellend dan de zuiderlingen. Dat verwekte jaloezie bij de zuiderlingen. Op religieus vlak waren er meer conservatieve stadjes (Nazareth en Kafarnaüm) of meer lakse en hellenistische stadjes (Tiberias en Sepphoris). Wel waren ze minder gesofisticeerd dan het religieuze ‘establishment’ van Jerusalem, dat veraf lag. Ze waren ook jarenlang onder een andere politieke en administratieve macht geweest (Noorden) dan Judea. Ze werden dus in de superieure pretentieuze hoofdstad Jerusalem als ‘vreemd en minderwaardig’ aanzien, cfr Joh 7: 41. “De Messias komt toch niet uit Galilea”.

Een nog veel grotere minachting en zelfs vijandigheid bestond er tegenover de **Samaritanen**. De landstreek Samaria (momenteel de West Bank genoemd) is gelegen ten noorden van Judea (grens

ongeveer ter hoogte van Ramallah) maar onder Galilea en ten westen van de Jordaan, en werd bewoond door de stammen van Ephraim, Dan en Manessah. Omri, koning van het Noordrijk (880–870 BC) zou een heuvel gekocht hebben van een zekere Shemer, en op die heuvel zijn hoofdstad Samaria gebouwd hebben.

De Samaritanen en de Joden konden in de tijd van Jezus niet goed overweg met elkaar. Gezien de conflict-geschiedenis, verkozen veel Galileeërs de route ten oosten van de Jordaan (door Perea, het westelijk deel van Gilead) om naar Jerusalem te reizen om als dusdanig niet door Samaria te moeten trekken. Jezus echter ging dwars door Samaria, en spreekt niet negatief over de Samaritanen.

De geschiedenis van de Samaritanen gaat terug op de herbevolking van het Israëlitische Noordrijk. Zij stammen af van de oorspronkelijke joodse inwoners van het noordelijke Koninkrijk Israël. In het jaar 722 BC werd Israël overwonnen en verwoest, en een deel van de bevolking van Samaria werd door de Assyriërs (Koning Sargon II en opvolgers) weggevoerd. Zij werden vervangen door kolonisten (uit Babel, Kuta, Erech, Susa, Noord-Arabië ...) die door de Assyriërs naar het gebied rond Samaria gestuurd werden om het te herbevolken. De achtergebleven Israëlieten van het noordelijke Israël vermengden zich met die nieuwkomers. Daaruit zijn de Samaritanen ontstaan.

De nieuwkomers bleven aanvankelijk ook hun eigen godenbeelden vereren, maar tijdens een leeuwenplaag zond de Assyrische koning een Israëlitische priester, om hen de God van hun land weer te leren dienen. Langzamerhand verdween het veelgodendom en werden de Samaritanen dan ook weer (hoewel niet zuiver) monotheïstisch. Zij vereerden bijna uitsluitend JHWH, maar voor hen is de berg Gerizim de plaats om God te eren en om te offeren (voor de zuiderse Joden is dat de Tempelberg, 'de berg Sion' in Jeruzalem). Volgens de traditionele Samaritaanse theologie vond de scheiding tussen de Samaritaanse en Joodse religie plaats in de tijd van de hogepriester Eli (1 Samuël 1: 4 en volgende) bij de omzwervingen van de Ark des Verbonds. De Samaritanen gaan er vanuit dat zij wel JHWH dienen op de ware plaats, en dat zij het ware levitische priesterschap aanhouden. Zij erkennen alleen de eerste vijf Bijbelboeken (Pentateuch) welke toegeschreven zijn aan Mozes, terwijl in Judea ook de Profeten en de Geschriften gezaghebbend waren. Volgens de zuiderlingen verloren de Samaritanen hun zuiverheid; ze werden geminacht, als onrein aanzien en hun eredienst als onwettig beschouwd.

Na de terugkeer van de zuiderse Joden (Judea) uit de Babylonische Ballingschap (597 - 538 BC), boden de Samaritanen hun medewerking aan om de tempel van JHWH in Jeruzalem te herbouwen. De Joden sloegen het aanbod af, uit vrees dat de zuiverheid van de Joodse godsdienst in gevaar zou komen. De Samaritanen pleegden nadien een reeks vijandelijkheden tegen de Joden.

In de tijd van Jezus woonde er een erg gemengde populatie in de landstreek Samaria met afstammelingen van de originele Joden en ook van Joden afkomstig uit Judea, met afstammelingen van de geïmporteerde Assyriërs en Babyloniërs en ook van de Griekse veroveraars uit de hellenistische overheersing (Alexander de Grote; 356 - 323 BC).

Bronnen:

De Wereld van de Bijbel. Van den Born et al. Uitgeverij Het spectrum MCMLVII

The Times Atlas of the Bible

The Routledge Atlas of Jewish History. Martin Gilbert

Aux Origines de la Torah. Israel Finkelstein & Thomas Römer

Encyclopedia Britannica - World History Encyclopedia - Wikipedia English edition

[Christipedia](#) en [Bijbelse achtergrond - EO.nl/Bijbel](#)

Terug naar inhoudstafel

Bijbeldag

aangebracht door Lieve Neukermans

Het Bijbelcollectief van Christenen voor het Socialisme plant - in samenwerking met vzw Motief - een **bijbeldag op zaterdag 3 juni 2023**. We zijn te gast in het Belgradehuis, Belgradostraat 80 in Mechelen.

We vonden een vroedvrouwenverhaal in Exodus. Daar gaan we mee aan de slag. Vandaar de titel: **Vrouwen in verzet**. Gaven Sifra en Pua de voorzet die de uittocht mogelijk maakte?

Meer informatie via lieveneukermans@gmail.com. Noteer alvast de datum in je agenda.

Terug naar inhoudstafel

Nieuwsbrief van Sant'Egidio

aangebracht door Rika Van Kersschaever

Op uitnodiging van Filosofenfontein kwam onlangs Jan De Volder van Sant'Egidio spreken in het Actualiteitscafé 'Vrede en geweldloosheid' (een kort verslag daarvan staat in de e-Bubbels van 10 februari 2023).

Sant'Egidio heeft een eigen Nieuwsbrief, waarschijnlijk gekend door sommige kapelgangers. Je kan daarin alle activiteiten en aandachtspunten van de beweging volgen. Meer informatie vind je via de website: [Nieuws - Sant' Egidio \(santegidio.be\)](http://santegidio.be).

Terug naar inhoudstafel

En tot slot

Pasen – Kom, sta op

door Kris Gelaude

Easter Morning - Colin McCahon

In de stilte van de morgen,
ondanks vrees en kwetsbaarheid
toch met zachte moed teruggaan
naar de plek
waar de liefde zelf
begraven werd.

Daar, uit holten van verdriet
troostend licht
je tegemoet zien komen.
En de boodschap horen
die geen mens gewaagt
te dromen:

'Kom, sta op.
Laat de vragen en de angst
je niet verblinden.
Maar keer naar het leven.
Durf te zien hoe het
in tekens en verhalen
onvoorspelbaar nieuw verschijnt.'

Laat die adem ons doorstromen.
Laat de liefde ons bewegen.
Want Hijzelf is het, de Levende,
die zich in een ander
onderweg ontmoeten laat.